

Tasarım Ve Etik, Fikri Haklar

Türkiye Ve Dünyada Patent, Faydalı Model
Tasarım Tescili.

TASARIM

- Tasarım bir planın, bir nesnenin ya da bir inşa süreci içinde meydana getirilmesine denir. Elizabeth Adams Hurwitz tarafından kısa ve öz olarak “gerekli olanın araştırılması” şeklinde tanımlanmıştır.

ETİK

- Etik; toplumsal ölçekte gerçekleşen davranış, eylem ve bütün bunların biçimlendirilmesinde etkili olan düşünme süreçleriyle ilgili, çok anlamlı ve günümüzde anlamı konusunda karışıklıkların mevcut olduğu bir kavramdır.
- İnsanların ya da toplumların gereksinim ve çıkarları doğrultusunda kendiliğinden biçimlenmiş ve genel kabul görmüş bir dizi davranış ve ahlaki ilkeler topluluğu ve kurallar bütünü olarak ifade edilebilir.

- Bu kavram, sözcük anlamı olarak Yunanca 'da karakter anlamında kullanılan 'ethos' sözcüğünden türeyerek ideal ve soyut olanı vurgulamış, bunun sonucu ahlaki kural ve değerlerin incelenmesiyle de ethos'tan türeyerek 'ethics' kavramını ortaya çıkarmıştır.

- Doğru ve yanlış biribirinden ayırmak adına ahlak kavramının doğasını sorgulamasıyla, “toplum içinde kişilerin uymak zorunda oldukları davranış biçimleri ve kuralları” anlamında kullanılan ahlak kavramıyla da bir tutulmuştur.

- Bu sebeple karışıklığa neden olmuş, kişi davranışlarına temel olan ahlak ilkelerinin bir biçimi olmasıyla beraber, felsefi bir süreci de niteleyerek soyut bir anlam ifade etmiştir.

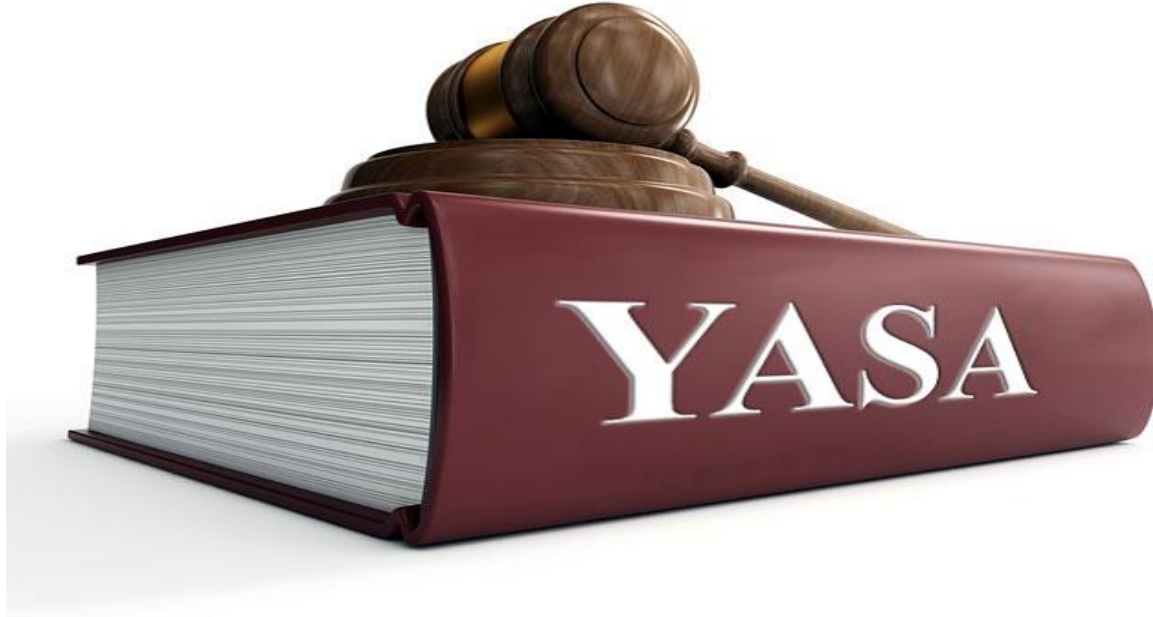

Fikri Haklar

- Bir fikri ürün üzerindeki hakların fikir ve sanat eserleri hukuku uyarınca korunması, söz konusu ürünün "eser" olarak kabulüne bağılıdır.

- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 1/B-a maddesinde sahibinin hususiyetini taşıyan ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserlerinden oluşan fikir ve sanat mahsullerine "eser" deneceği ifade olunmuştur.

- Bu tanım uyarınca bir fikri ürünün eser sayılması için meydana getirenin özelliklerini yansıtması ve kanunda sayılan eser kategorilerinden birine dahil olması gerekmektedir.

PATENT

- Buluş konusu ürün ya da yöntemi belli bir süre boyunca kullanma, üretme, satma hakkıdır.
- Patent sahibi bu hakkını bir başkasına devredebilir, ya da lisans yoluyla kiralayabilir.

Patentlenemeyen Unsurlar

- Keşifler, bilimsel teoriler, matematik metotları
- Zihni, ticari ve oyun faaliyetlerine ilişkin plan, usul ve kurallar
- Edebiyat ve sanat eserleri, bilim eserleri, estetik niteliği olan yaratmalar.

- Bilgisayar yazılımları
- Bilginin düzenlenmesi, sunulması ve iletilmesi ile ilgili teknik yönü olmayan usuller
- İnsan veya hayvan vücuduna uygulanacak cerrahi tedavi usulleri ile teşhis usulleri
- Konusu kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı olan buluşlar
- Bitki veya hayvan türleri, veya önemli ölçüde biyolojik esaslara dayanan bitki veya hayvan yetiştirilmesi usulleri

KAYNAKÇA

- Dinçeli ,D . Sanat ve Tasarım Etiđi ,, s; 593, 594
- Yardımoğlu , E. Patent Sistemi ve Patent Ön Araştırması , s; 28
- <https://bilfim.bilgi.edu.tr/temel-fikri-haklar/>
- <https://www.lafsozluk.com/2014/10/yasa-nedir-nedemektir-anlam.html>
- <https://www.startupnedir.com/yazilimlarda-fikri-haklarin-devri/>